

Drentse Gemeenten verleggen grenzen

Strategische Agenda 2018 – 2022

*Over: ontmoeten rond opgaven,
grensoverschrijdende samenwerking
en elkaar versterken.*

Strategische Agenda Vereniging van Drentse Gemeenten
'Drentse gemeenten verleggen Grenzen'

Hoogeveen, 2 november 2018

Voorwoord: over wat we zijn

De VDG is dé vereniging waarbinnen de Drentse gemeenten elkaar ontmoeten, kennis met elkaar delen, elkaar inspireren, afspraken met elkaar maken en in verbinding staan met andere overheden en maatschappelijke partners. Dit doen we rondom collectieve en gemeentegrensoverschrijdende opgaven, thema's en onderwerpen.

De VDG organiseert hiervoor verschillende bijeenkomsten. We ontmoeten elkaar altijd rondom inhoud. We organiseren jaarlijks het VDG congres, verschillende kenniscafé 's, themabijeenkomsten en andere vormen van ontmoetingen om kennis te delen, elkaar te inspireren of in verbinding te staan met andere overheden of maatschappelijke partners.

Wanneer we rondom een gemeentegrensoverschrijdende opgave een gezamenlijke aanpak wensen dan zoeken we afstemming in bestuurlijke overleggen. We zoeken overeenstemming en maken afspraken over door gemeenten zelfstandig te nemen besluiten over beleid of uitvoering.

We zijn een platform waarbinnen samenwerkingen gestalte krijgt. Voorbeelden van samenwerking rondom opgaves zijn, 'Het Drents Energieloket', 'Het Drents Zorglandschap', de 'Regiegroep onderwijskwaliteit', de werkgroep 'Markerein', en de 'Werkgroep Omgevingswet'. Soms is samenwerking heel concreet en wordt uitvoering samen opgepakt, worden convenanten gesloten of intentieovereenkomsten aangegaan.

Vanuit de VDG nemen gemeenten soms een gezamenlijk standpunt in ten aanzien beleid van andere overheden. Wanneer er een collectief belang is die behartigd moet worden of waarvoor gelobbyd moet worden dan kan dit vanuit de VDG. We doen dit zelf, maar gebruiken daarvoor vooral bestaande structuren rondom belangenbehartiging, lobby en public affairs. We streven daarbij naar samenhang met lobby en public affairs van onze leden en andere overheden en partners.

We zijn nauw verbonden met de provincie. Het bestuur van de VDG en Gedeputeerde Staten zijn met elkaar in gesprek over provinciale opgaven waarbij samenwerking gewenst is. Het vertrekpunt is daarbij dat we samen werken aan opgaven voor onze inwoners. We omarmen de gedachte dat we samen meer kunnen, 12+1. De provincie schuift aan om met gemeenten in gesprek te gaan over samenwerking en om provinciaal beleid te toetsen aan de wensen en verwachtingen van gemeenten.

We zijn een provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Als provinciale afdeling zijn wij een brug naar haar leden in de regio. Het bestuur van de VDG heeft ontmoetingen met het bestuur en de directie van de VNG, we zijn voor de VNG een platform om haar activiteiten in Drenthe te organiseren, we ondersteunen de VNG bij het scouten van bestuurlijke talenten voor bijvoorbeeld het invullen van vacatures in bestuur, commissies en expertiseteams.

Drentse bestuurders zijn lid van VNG bestuur en commissies. Hoewel zij op persoonlijke titel lid zijn, hebben we in Drenthe de afspraak dat ze ook lid zijn van het bestuur of de commissie om de belangen van de Drentse Gemeenten te vertegenwoordigen en te behartigen. Bestuurs- en commissieleden vinden binnen de VDG een platform om informatie te halen en te brengen en om afstemming te zoeken. De ondersteuning van Drentse bestuurs- en commissieleden moet verder ontwikkeld worden en aansluiten bij de behoeften van deze bestuurders.

We willen weten wat er bij de VNG speelt. We hebben een actieve relatie met de VNG om onze inbreng te hebben en om te laten zien wat we in Drenthe belangrijk vinden. We maken actief gebruik van de VNG om kennis te halen en kennis te ontwikkelen. We zien alle aan de Drentse gemeenten gelieerde bestuurders, politici en ambtenaren als onze leden. Onze activiteiten richten zich daarom op deze doelgroepen. De VDG is van en voor gemeenten.

1. Inleiding

In 2016 stelde het bestuur van de VDG de koers en ambities van de vereniging vast. Opnieuw werd bepaald welke functie de Drentse gemeenten zien voor hun vereniging. Dit leidde tot vier hoofdfuncties:

1. **Netwerken:** De VDG is het platform waarbinnen de gemeenten elkaar ontmoeten, leren kennen en met elkaar netwerken;
2. **Kennisdelen:** De VDG is het platform voor gezamenlijke kennisontwikkeling, door kennis met elkaar te delen en van buiten naar binnen te halen;
3. **Samenwerken:** De VDG is het platform waarbinnen de gemeenten afstemming zoeken, afspraken maken en om gemeentegrensoverschrijdende opgaven samen op te pakken;
4. **Verbinden:** De VDG is de provinciale afdeling van de VNG en het platform waarmee gemeenten in gezamenlijke verbinding staan met de provincie en andere maatschappelijke partners, en desgewenst gezamenlijk een standpunt innemen of belangen behartigen.

Vanuit deze vier hoofdfuncties is door het bestuur een scenario gekozen voor de ontwikkeling van de VDG voor de komende jaren. Kortweg is vastgesteld dat de basis op orde moet zijn, dat de inhoud versterkt moet worden, de blik naar buiten moet en aan interne en (in mindere mate) externe verbinding gewerkt moet worden.

In 2017 is een start gemaakt met het realiseren van ambities en gestelde koers. Zo is het VDG bureau verhuisd naar het gemeentehuis in Hogeveen, is het eerste jaarlijkse VDG congres georganiseerd, is de ontwikkeling van een nieuwe website gestart, zijn er themabijeenkomsten georganiseerd rondom bijvoorbeeld sport en gezondheid, de omgevingswet en de Drentse energietransitie.

Met voorliggende strategische agenda wordt een vervolgstap gezet. Een stap die gericht is op inhoudelijke versterking. Deze agenda biedt richting aan de inhoudelijke invulling van de vier eerder genoemde functies van de VDG. Het is een dynamische agenda voor de periode 2018 – 2022, parallel aan de collegeperiode.

Deze agenda is tot stand gekomen door gesprekken te voeren met de colleges van B&W van de leden. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de VNG, de provincie en CMO Stamm. Centraal in deze gesprekken stond de vraag: waar en hoe de VDG van meerwaarde is en kan zijn voor haar leden. De uitkomsten van deze gesprekken zijn verwerkt in deze agenda.

We beginnen met de missie en visie van de VDG. Op basis van de gevoerde gesprekken is bepaald waarvoor we zijn (missie) en wat we de komende tijd gaan doen (visie). In het daarop volgende hoofdstuk worden de opgaven benoemd waarvan de Drentse gemeenten vinden dat deze binnen de functies van de VDG opgepakt moeten worden. In het vierde hoofdstuk wordt beschreven welke structuur de basis is voor onze activiteiten en hoe we onze relatie met de provincie en de VNG verder vormgeven. De structuur wordt in een bijlage verder uitgewerkt. Tot slot wordt in het vijfde hoofdstuk beschreven hoe we invulling geven aan de hoofdfuncties van de VDG.

2. Missie, Visie, Strategie en vertrekpunten

2.1 Missie

We behartigen de gemeenschappelijke belangen van twaalf Drentse gemeenten en werken samen aan collectieve en gemeentegrensoverschrijdende opgaven.

2.2 Visie

In de periode 2018 – 2022 werken de Drentse gemeenten samen aan een attractieve agenda, hebben een gezamenlijke lobbyagenda, werken nauw samen met de provincie aan maatschappelijke opgaven en zijn actief en betrokken lid van de VNG.

2.3 Strategie en vertrekpunten

In onderstaande zes punten wordt de strategie verwoord en vertrekpunten geformuleerd op basis waarvan we verdere acties ontwikkelen om de missie waar te maken en te werken aan de visie.

- 1. Samenwerken met een attractieve agenda. Solidair, gelijkwaardig en loyaal naar elkaar**
Drentse gemeenten verenigen zich rondom een *attractieve* agenda. Vanuit deze agenda werken we samen op basis van solidariteit, gelijkwaardigheid en loyaliteit. Het is een kwestie van geven en nemen, van loslaten in vertrouwen en elkaar wat gunnen. We werken samen vanuit het principe *'coalitions of the willing'*. Het liefst met alle gemeenten, maar anders met hen die willen. Samenwerken is voor ons: kennis delen en ontwikkelen, afstemming zoeken en afspraken maken en de verbinding zoeken met andere overheden en maatschappelijke partners.
- 2. Elkaar versterken in public affairs en lobby. Een gezamenlijke lobbyagenda**
Voor de Drentse gemeenten is de VDG een netwerkplatform dat zich inzet voor collectieve belangenbehartiging, public affairs en lobby. We maken een eigen lobbyagenda en maken voor de uitvoering slim gebruik van bestaande netwerken, agenda's en activiteiten rondom belangenbehartiging, public affairs en lobby.
- 3. Overheden organiseren rondom opgaven. Gemeenten en provincie trekken samen op, 12+1**
De vereniging is het platform voor gemeenten om als collectief met de provincie in gesprek te gaan over beleidsontwikkeling, het realiseren van ambities en het werken aan opgaven. We hanteren het 12+1 principe; we werken als Drentse overheden samen aan maatschappelijke opgaven.
- 4. We zijn actief en betrokken lid van de VNG. De VDG als achterban.**
We dragen actief bij aan activiteiten en netwerken van de VNG. We bieden de VNG een platform om dichtbij haar leden te zijn. We werken samen met de VNG om kennis te delen en te ontwikkelen. Vanuit de VDG worden Drentse VNG bestuurs- en commissieleden actief ondersteund in hun werk. We bieden hen een achterbanfunctie om hun werk als vertegenwoordiger uit Drenthe goed te kunnen vervullen.
- 5. We ontmoeten elkaar op vaste momenten en op projectbasis. Er is bestuurlijk eigenaarschap.**
Er zijn structurele bijeenkomsten voor bestuurders en ambtenaren gericht op kennisdelen, kennis ontwikkelen, afstemming zoeken, afspraken maken en netwerken. Bijeenkomsten hebben een vorm die past bij het doel. Daarnaast wordt er op projectbasis rondom actuele thema's samengewerkt. Bestuurders zijn eigenaar van thema's, onderwerpen of portefeuilles, ze leveren een actieve bijdrage aan de bijeenkomsten en activiteiten rondom hun thema, onderwerp of portefeuille.

6. Gemeenten zetten zich in voor, en leveren een bijdrage aan activiteiten van de VDG

Het VDG bureau is een centraal punt waar coördinatie en regie plaatsvindt op het uitvoeren van de agenda's. Het bureau organiseert en faciliteert de bijeenkomsten van de vereniging. Het VDG bureau is klein en wordt daarom optimaal en structureel ondersteund door medewerkers van de gemeenten, vakinhoudelijk maar ook op het gebied van communicatie, financiën en juridisch advies. Elke gemeente levert daarin zijn aandeel.

3. De Drentse opgave

In de zomer van 2018 is een ronde gemaakt langs alle nieuwe colleges van B&W in Drenthe. Hierin is een aantal opgaven naar voren gekomen waarvan wordt gevonden dat hieraan samengewerkt moet worden binnen de VDG. Hoewel er een hoeveelheid aan onderwerpen en opgaven genoemd is in deze gesprekken, is er gekozen om zes van deze opgaven te prioriteren als focusopgaven. Deze worden onderstaand beschreven. Deze opgaven geven we meer aandacht. Dat wil echter niet zeggen dat we niet aan andere zaken werken.

De VDG staat niet op zichzelf. Als provinciale afdeling van de VNG en de visie dat we nauw samen werken met de provincie wordt er naast de door de college van B&W's benoemde opgaven ook samengewerkt aan regionale en landelijke opgaven. Landelijk zijn opgaven waaraan overheden samen willen werken vastgelegd in het Interbestuurlijk Programma (IBP). Het IBP wordt omarmd door de Drentse gemeenten, en binnen de VDG willen we op regionale niveau samenwerken aan de opgaven die hierin staan beschreven.

Tot slot wil de VDG zich als provinciale afdeling aansluiten bij de jaaragenda's van de VNG en de meerjarenvisie van de VNG.

3.1 Zes focus opgaven

Leefbaarheid en Krimp

De ervaren leefbaarheid is in Drenthe hoog. Uit de door het Trendbureau Drenthe uitgevoerde leefbaarheidsmonitor blijkt dat de leefbaarheid in Drenthe met een 7.9 wordt gewaardeerd. Toch zetten de gevolgen van krimp de leefbaarheid op termijn onder druk. Niet alleen in de krimp gemeenten maar ook in de gemeenten daaromheen.

Bevolkingsontwikkelingen hebben bijvoorbeeld gevolgen voor het voorzieningenaanbod. Denk daarbij aan scholen, zorginstellingen, openbaar vervoer, winkels en andere maatschappelijke instellingen of functies. Maar ook problemen die ontstaan door het tekort aan arbeidskrachten in verschillende sectoren heeft effect op de leefbaarheid. Denk aan het tekort van leraren, technici, medisch specialisten, zorgpersoneel etc.

De Drentse gemeenten onderschrijven dat er samengewerkt moet worden om de leefbaarheid op peil te houden. De leefbaarheidsmonitor van CMO Stamm biedt een goede basis om dit te monitoren en om ontwikkelingen te signaleren waarop geanticipeerd moet worden. We stemmen binnen de VDG af hoe we dat willen doen. Daarnaast omarmen we de activiteiten van de provincie op dit vlak. Binnen de VDG werken we met de provincie samen om uitvoering te geven aan de uitvoeringsagenda Leefbaarheid en Krimp.

Samen aan de slag voor het klimaat

Een stijging van de temperatuur, een sneller stijgende zeespiegel, meer en heftigere neerslag en langer durende droge periodes. Daar moeten we in de toekomst in Nederland rekening mee houden. Om verdere opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we werken aan klimaatadaptatie, verduurzaming en het terugdringen van de CO₂ uitstoot.

In het klimaatakkoord van Parijs in 2015 zijn internationale afspraken gemaakt. In het Interbestuurlijk programma is de afspraak gemaakt dat het Rijk en de decentrale overheden werken aan een klimaatakkoord. Het Nationale Klimaat en Energieakkoord, werd op 10 juli 2018 op hoofdlijnen bekend. Een belangrijk onderdeel daarvan was het opstellen van Regionale energiestrategieën (RES).

De Drentse gemeenten onderschrijven de doelen uit het klimaatakkoord Parijs en hebben ingestemd met het IBP. De Drentse overheden lieten zich op 14 februari 2018 tijdens een VDG-bijeenkomst op het TT-circuit inspireren om samen te werken aan de energietransitie. Daarmee zijn ze zich bewust van het feit dat hieraan met hoge prioriteit gewerkt moet worden.

Binnen de VDG stemmen de gemeenten met elkaar af hoe ze zich verhouden tot de andere overheden en partners waarmee samengewerkt wordt, bijvoorbeeld voor het opstellen van een RES. De VDG is het collectief waar vanuit we ons willen verbinden met andere overheden en partners. Daarnaast willen we binnen de VDG van elkaar leren en elkaar inspireren op dit vlak.

Goede en bereikbare zorg voor onze inwoners

“De vergrijzing zorgt ervoor dat een groeiende groep behoefte krijgt aan zorg (hoewel de ouderen van de toekomst waarschijnlijk tot op hogere leeftijd vitaal zullen zijn). Het ingezette beleid om mensen langer thuis te laten wonen, betekent dat deze zorg in toenemende mate in de thuissituatie of directe woonomgeving geboden moet worden. Met het groeiende tekort aan huisartsen in de regio, is een aandachtspunt dus hoe goede en bereikbare zorg in dunbevolkte gebieden gewaarborgd kan blijven.” (Bron: Leefbaarheid Drenthe, leefbaarheidsmonitor 2018 editie #02, Assen 2018, Trendbureau Drenthe)

Vanuit deze wetenschap werken de gemeenten binnen de VDG samen aan goede en bereikbare zorg voor de inwoners van Drenthe.

Zo is er in oktober 2016 door de twaalf Drentse gemeenten, de Provincie Drenthe en het Zilveren Kruis, op basis van de landelijke bestuurlijke samenwerkingsagenda VNG-ZN, gezamenlijk een werkagenda opgesteld. Hierin hebben de partijen de gezamenlijke intentie en het commitment uitgesproken om actief samen te werken aan preventie, integrale zorg en ondersteuning dichtbij en een sluitende GGZ keten, waarbij het nadrukkelijk gaat om verschuiving van nazorg naar voorzorg.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in Drenthe rondom de ziekenhuiszorg is door de provincie een Drents Zorgtafel ingericht. Deze zorgtafel heeft als doel het gesprek aan te gaan over enerzijds behoud van een goede zorginfrastructuur in Drenthe en anderzijds voldoende en goed gekwalificeerd zorgpersoneel. Aan de zorgtafel zitten de gemeenten die een ziekenhuis in hun gemeente hebben, de ziekenhuisbestuurders, zorgverzekeraars en overige zorgpartners. De zorgtafel wordt technisch voorgezeten door de provincie.

Binnen de VDG maken we afspraken over hoe we verder gaan met het Drentse Zorglandschap. Met name ook de verbinding met Drentse zorgtafel is daarbij onderwerp van gesprek. Daarnaast maken we heel concreet afspraken die gaan over samenwerking om de zorg goed en bereikbaar te houden in Drenthe. We delen informatie en kennis en gebruiken de VDG om als collectief afspraken te maken met andere partijen of om de belangen te behartigen van de gemeenten in bijvoorbeeld het Jongerius overleg en de VNG commissies.

Problematische schulden voorkomen en oplossen

“De economische situatie levert tamelijk omvangrijke leefbaarheidsvraagstukken op in de gebieden met een zwakke economische basis, een hoge (jeugd)werkloosheid, een laag gemiddeld opleidingsniveau, een hoog aandeel laaggeletterden en veel (langdurig) lage inkomens. Lage inkomens en risico op armoede, gaan vaak samen met andere problemen, zoals werkloosheid en een slechte gezondheid.” (Bron: Leefbaarheid Drenthe, leefbaarheidsmonitor 2018 editie #02, Assen 2018, Trendbureau Drenthe)

Elke gemeente in Drenthe werkt op haar manier aan het voorkomen en oplossen van schulden. Binnen de VDG gaan we met elkaar opzoek naar waar we van elkaar kunnen leren en hoe we elkaar kunnen versterken.

Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving

Bestuurlijke vernieuwing, overheidsparticipatie, burgerparticipatie, democratic challenge, de afgelopen jaren zijn alle Drentse gemeenten actief geweest op het vlak van een veranderend openbaar bestuur en/of democratie. Gemeenten zijn daar vanuit hun eigenheid en zelfbewustheid mee bezig. Dat moet ook, want het functioneren van het openbaar bestuur en de lokale democratie is sterk afhankelijk van de lokale context.

Binnen de VDG willen we kennis delen, kennis ontwikkelen en elkaar inspireren als het gaat om openbaar bestuur en lokale democratie. Daarbij willen we aansluiten bij landelijke en regionale initiatieven die er op dit vlak zijn. Als het gaat om kennis ontwikkelen dan willen we ons vooral richten op het daadwerkelijk samen leren van successen en falen.

Landelijk heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zich tot doel gesteld om de komende jaren te werken aan de versterking van de lokale democratie. Hiertoe wordt het samenwerkingsprogramma *Democratie in Actie* opgezet. Dit programma is een vervolg op de Democratic Challenge. De VNG heeft een belangrijke rol in het opzetten en uitvoeren van dit programma. Via de VDG willen we aangesloten zijn bij dit programma, om de juiste verbindingen te leggen en deze beweging regionaal te ondersteunen en versnellen.

Implementatie omgevingswet

De implementatie van de geplande omgevingswet is een grote opgave voor gemeenten. In november 2016 hebben de toenmalige portefeuillehouders Ruimte en Wonen samen met de ketenpartners een procesopdracht vastgesteld voor een ambtelijke VDG werkgroep omgevingswet. Kortweg werd daarin afgesproken om samen op te trekken in de implementatie van de wet door kennis te delen, samen te werken als dat efficiëntie of effectiviteit oplevert en als collectief in verbinding te staan met de partners op dit vlak.

De werkgroep heeft sinds de procesopdracht een aantal ambtelijke kennissessies georganiseerd samen. Ketenpartners en ambtenaren hebben elkaar leren kennen en met elkaar hun kennis uitgewisseld. Ondertussen is in elke gemeente inmiddels een projectleider aangesteld die belast is met de implementatie van de wet. De werkgroep heeft zich vooral gericht op het ambtelijke samenwerking.

Vanuit de bewustwording dat de implementatie van de wet (deels) in gezamenlijkheid als gemeenten onderling en met ketenpartners moet gebeuren, gaan we de in 2016 vastgestelde procesopdracht herzien. Daarin wordt meer aandacht besteed aan bestuurlijke samenwerking en eigenaarschap.

3.2 Opgaven uit het Interbestuurlijk programma

In februari 2018 hebben de gemeenten, het rijk en de provincies een interbestuurlijk programma opgesteld. Met deze gezamenlijke agenda pakken we maatschappelijke opgaven aan die we niet afzonderlijk kunnen realiseren. Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG hebben alle stemmende Drentse gemeenten ingestemd met het IBP. Het IBP vormt daarmee een basis voor de samenwerking met elkaar binnen de VDG en met andere overheden in Drenthe. We gaan aan de slag om met elkaar invulling te geven aan de in het IBP geformuleerde opgaven. Het gaat om de volgende opgaven:

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

(bron: programmastart IBP, overhedenoverleg 14-02-2018)

3.3 Agenda VNG

Jaarlijks stelt de VNG een jaaragenda op waarin beschreven staat waarmee de gemeenten verenigd in de VNG het komend jaar mee aan de slag willen. De grote opgaven die we binnen de VNG oppakken zijn verwoord in de VNG Agenda.

Voor de VDG vormt de jaaragenda van de VNG een basis om haar activiteiten op af te stemmen. Daarbij wil de VDG een bijdrage leveren aan de totstandkoming en het uitvoeren van de agenda.

3.4 Meerjarenvisie gemeenten 2020 – 2024

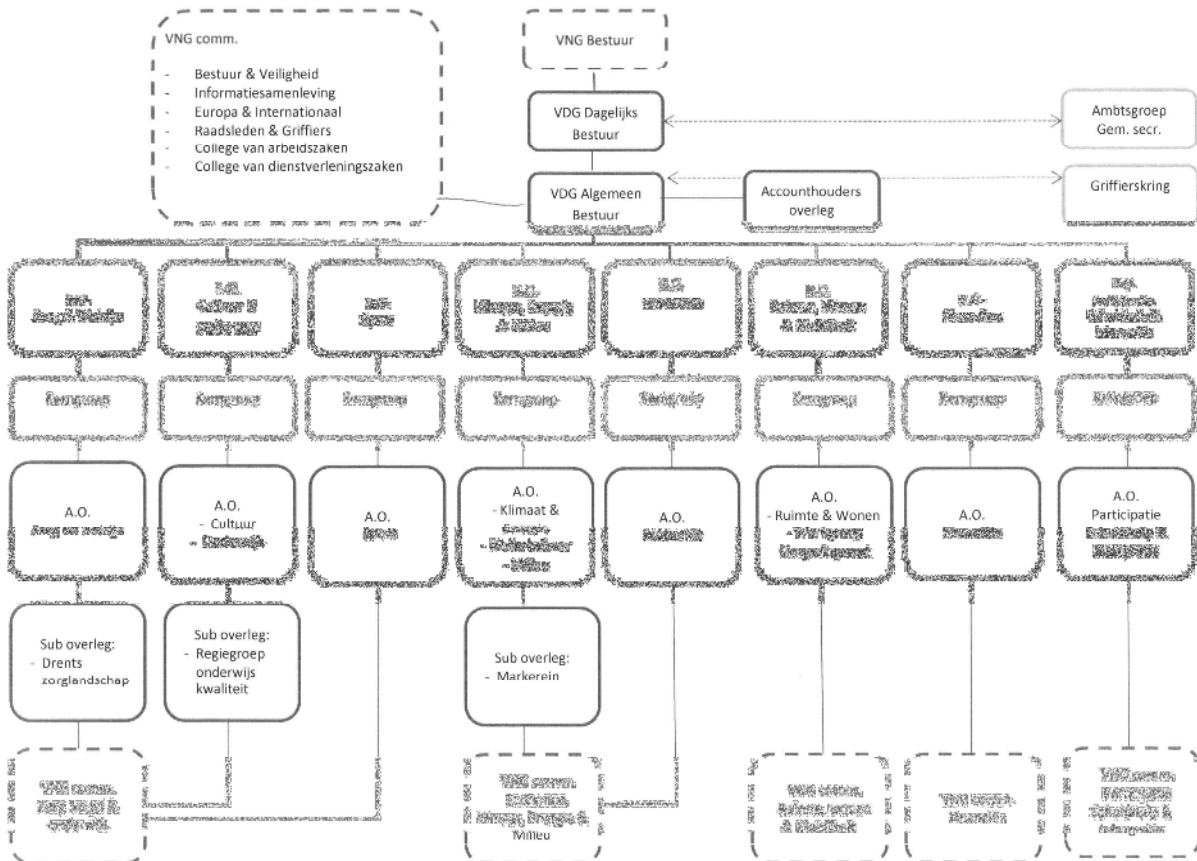
Het VNG Jaarcongres 2018 is de officiële start voor de ontwikkeling van de nieuwe Meerjarenvisie gemeenten 2020-2024 die op de ALV 2019 van de VNG wordt gepresenteerd. Najaar 2018 gaat de VNG het land in om met ons in gesprek te gaan over thema's die in onze regio spelen en die u belangrijk vindt voor de meerjarenvisie. Dit doen zij in nauwe samenwerking met de provinciale VNG-afdelingen.

De in 2019 vast te stellen meerjarenvisie vormt voor ons als provinciale afdeling een basis voor onze eigen agenda en activiteiten.

4. Structuur VDG

Om uitvoering te geven aan de visie en het werken aan de eerder benoemde opgaven werken we met een basisstructuur. Deze is weergegeven in onderstaand schema. Toegevoegd aan de basisstructuur is de verbinding met het VNG bestuur en de commissies, de ambtsgroep gemeentesecretarissen en de griffierskring. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op deze structuur en de functies van de verschillende overleggen en functionarissen. Daarnaast is in de bijlage een beschrijving opgenomen van de functie, inrichting en taken van elk genoemd platform en daarin aanwezige functies. Daadwerkelijke invulling van met name de ambtelijke ondersteuning wordt na het vaststellen van deze agenda met de gemeentesecretarissen verder uitgewerkt.

Elk platform stelt een eigen programma vast. De strategische agenda vormt hiervoor de basis. In feite moet in een programma gespecificeerd worden welke activiteiten worden ondernomen, en welke onderwerpen en thema's aan de orde komen. In de bijlage is als voorbeeld een concept toegevoegd van het platform Gezondheid en Welzijn.

b.o. = bestuurlijk overleg
a.o. = ambtelijk overleg

5. Partners van de VDG

De VDG is een zelfstandige vereniging. Echter, de VDG staat niet op zichzelf maar functioneert in een netwerk van overheden en maatschappelijke instellingen die op welke wijze dan ook voor de Drentse gemeenten taken uitvoeren of werken aan collectieve en gemeentegrens overstijgende opgaven. In gelijkwaardigheid met deze partners wil de VDG samenwerken. De VDG wil voor deze partners een platform bieden om afstemming te zoeken en afspraken te maken met de Drentse gemeenten als collectief.

Binnen de veelheid aan partners, zoals waterschappen, CMO Stamm, Trendbureau Drenthe, Sport Drenthe, Recreatieschap, Biblionet, kunstencentra etc. kunnen de provincie Drenthe en de VNG aangemerkt worden als meest natuurlijke partners. De VNG vanuit het feit dat het onze moedervereniging is, de provincie vanuit het feit dat de oorsprong van de provinciale afdelingen van de VNG liggen in de wens om de belangen te behartigen van de gemeenten richting de provincie. Daarom wordt de relatie met de VNG en met de provincie nader toegelicht in dit hoofdstuk.

5.1 Relatie met VNG

Ondersteunend aan VNG activiteiten

De VDG is een provinciale afdeling van de VNG. Voor de VNG zijn wij een portaal naar haar en onze leden. We ondersteunen de VNG bij het organiseren van bijeenkomsten en ophalen en delen van kennis. De VDG heeft de ambitie om meer kennis en activiteiten van de VNG naar Drenthe of in samenwerking met andere provinciale afdelingen naar Noord-Nederland te halen.

Afvaardiging in VNG bestuur en commissies

Vanuit Drenthe zijn verschillende raadsleden, wethouders, burgemeesters, griffiers en gemeentesecretarissen lid van het bestuur of een commissie van de VNG. In het bestuur en commissies worden onder andere afspraken gemaakt over de belangenbehartiging namens gemeenten richting het Rijk en over afspraken die namens gemeenten met het Rijk gemaakt worden. Drenthe heeft de ambitie om een actievere bijdrage te leveren aan dit proces. Door te laten zien wat we doen en kunnen, waar we behoefte aan hebben of welke knelpunten we signaleren.

Bestuur en commissieleden hebben vanuit hun functie de opdracht om als ambassadeur op te treden van de VDG en contact te onderhouden met de VDG. Anderzijds wil de VDG een achterban bieden aan bestuur en commissieleden. Dit wil de VDG doen door een platform te bieden waarin bestuur en commissieleden ontwikkelingen vanuit de VNG kunnen toetsen, kunnen agenderen voor nadere regionale uitwerking en regionale behoeftes kunnen ophalen om mee te nemen naar Den Haag. Daarnaast bestaat de wens om de bestuur en commissieleden actief te ondersteunen vanuit de VDG. Hierover worden na vaststellen van de strategische agenda samen met VNG bestuur en commissieleden werkafspraken gemaakt.

Adviesfunctie voor invulling van vacatures bij VNG

Het VDG bestuur mag advies uitbrengen over kandidaten voor vacatures in bestuur en commissie van de VNG. Het VDG bestuur stelt hiervoor een proces vast en richt een adviescommissie in.

Doorontwikkeling rol en positie provinciale afdelingen binnen VNG

Vanuit een evaluatie van de VNG governance heeft Wim Deetman onder andere aanbevelingen gedaan over het netwerkend samenwerken van de VNG. De provinciale afdelingen worden daarbij als één van de belangrijke partners in het netwerk gezien. Het rapport zegt hierover bijvoorbeeld:

- *Bevorder als VNG de samenwerkingsvaardigheid, sluit vanuit een bewuste keuze van de eigen positie en rol beter aan op (en stem beter af met) de verschillende gemeentelijke netwerken en gelieerde verenigingen. Bevorder de onderlinge communicatie en de openheid over en weer en waarborg de wederkerigheid;*
- *Beschouw de provinciale afdelingen als het cement van de vereniging en benut de provinciale afdelingen beter en (pro)actiever als interne netwerkverbanden, met oog voor onderlinge verschillen tussen provincies;*
- *Vergroot de slagvaardigheid en de klantvriendelijkheid door enerzijds de inzet van moderne communicatiemiddelen en anderzijds door meer regionaal aanwezig te zijn.*

In een reactie van het VNG bestuur op het rapport van Deetman wordt aangegeven dat het de aanbevelingen passen bij de ambities van het VNG bestuur om in de komende periode concrete stappen te zetten in de doorontwikkeling en vernieuwing van de VNG als netwerkorganisatie, de commissiestructuur en het VNG bureau. Intensivering van de relatie met de eigen diverse gemeentelijke achterban de medeoverheden en andere stakeholders staat daarbij voorop, aldus het VNG bestuur.

De VDG wil graag bijdragen aan deze doorontwikkeling en het intensiveren van de relatie tussen de VNG en haar achterban. Daarbij wil de VDG een portaal bieden richting de gemeenten in Drenthe. In de strategische vertrekpunten is benoemd dat de leden van de VDG actief en betrokken lid willen zijn van de VNG. Vanuit dit vertrekpunt wil de VDG actief met de VNG samenwerken om de aanbevelingen van Deetman te vertalen naar resultaten.

5.2 Relatie provincie

De oorsprong van de provinciale afdelingen van de VNG ligt in de statuten van de VNG. Hierin is beschreven dat de provinciale afdeling de belangen namens de gemeenten vertegenwoordigt richting de provincie. De VDG doet dit, maar in beperkte mate. Het wordt niet als hoofdfunctie gezien omdat de relatie en de contacten tussen de individuele gemeenten en de provincie laagdrempelig en goed zijn. Dit past bij de Drentse bestuurscultuur.

In zijn collegeprogramma bevestigt het College van Gedeputeerde Staten dit met de uitspraak dat ze naast de Drentse gemeenten willen staan vanuit een 12+1 gedachte. In de praktijk wordt hier onder andere uitvoering aan gegeven doordat het college van GS elke gemeente afzonderlijk bezoekt en de gedeputeerden aanschuiven bij de bestuurlijke overleggen van de VDG. Ambtenaren van de provincie leveren een bijdrage in de ambtelijke overleggen van de VDG. Deze samenwerking en relatie wordt als zeer waardevol ervaren.

In een gesprek tussen het bestuur van de VDG en het college van GS op 3 september 2018 naar aanleiding van deze strategische agenda is wederzijds uitgesproken dat deze relatie van belang wordt geacht. Daarbij is ook uitgesproken dat het goed is om de relatie verder te verdiepen. Een start hiervan is het gezamenlijk opstellen van een agenda met provincie brede opgaven waar zowel gemeenten als provincie aan werken en wie welke rol daarin heeft.

Daarnaast bestaat de behoefte om de relatie tussen VDG en provincie nader te beschrijven als het gaat om wanneer en hoe we elkaar vinden en hoe we bijvoorbeeld gezamenlijke beleidsprocessen vormgeven. De afgelopen jaren zijn hier succesvolle ervaringen mee opgedaan (bijvoorbeeld culturele allianties, samenwerking rondom klimaat en duurzaamheid etc.) De VDG wil kijken wat we hiervan kunnen leren en of dit kan leiden tot werkafspraken tussen de provincie en de VDG.

De VDG heeft de ambitie om de relatie met de provincie te intensiveren en te verdiepen en wil daartoe met de provincie in gesprek en afspraken maken.

6. Invulling VDG hoofdfuncties

In de inleiding van deze strategische agenda worden de in 2016 vastgestelde hoofdfuncties van de VDG benoemd: *netwerken, kennisdelen, samenwerken en verbinden*. In dit hoofdstuk wordt een weergave gegeven met welke activiteiten we invulling geven aan deze hoofdfuncties.

Netwerken

De VDG organiseert bijeenkomsten voor haar leden die ruimte bieden om met elkaar en met partners te netwerken. Er worden bestuurlijke en ambtelijke overleggen georganiseerd. Er worden Kenniscafé's georganiseerd waarbij na een stevige maar korte inhoudelijke presentatie voor ruimte is om te netwerken. Onderwerpen en thema's worden verdiept in themabijeenkomsten (waaronder de jaarlijkse Drentse Onderwijsdag) en we organiseren een jaarcongres.

Het vertrekpunt hierbij is dat we voor onze bijeenkomsten een zo breed mogelijke doelgroep benaderen en partners zoveel mogelijk uitnodigen om aanwezig te zijn. Daarnaast wordt veel gewerkt met 'coproducties' met partners.

Kennisdelen (en ontwikkelen)

In de programma's van de verschillende bestuurlijke overleggen moet een kennisbehoefte in beeld gebracht worden. Daarnaast heeft het VDG bureau een actieve rol als het gaat om het signaleren van relevante kennis voor de leden.

Van de leden wordt verwacht dat ze actief best-practices willen delen en samen met de VDG zoeken naar mogelijkheden om hier uitvoering aan te geven. Voorbeelden zijn locatiebezoeken, gastgemeenten die een best-practice presenteert bij een bijeenkomst in hun gemeente etc.

Per overleg kan overwogen worden een WhatsApp groep in te stellen om snel informatie met elkaar te kunnen delen of vragen aan elkaar te stellen.

Samenwerken

Op sommige terreinen bestaat de behoefte om te komen tot gezamenlijke uitvoering of het maken van afspraken. De VDG overleggen worden benut om afstemming te zoeken over dergelijke samenwerkingen. De VDG overleggen zijn echter niet besluitvormend over onderwerpen waarbij de deelnemers in eigen gemeente tot uitvoering moeten komen. Het primaat voor dergelijke besluiten ligt bij autonome colleges van B&W. Wel kan de VDG faciliteren in het nemen van een besluit door bijvoorbeeld gezamenlijke concept besluiten aan te bieden. Er wordt binnen de VDG, als het gaat om samenwerking, gezocht naar overeenstemming en afstemming.

Het heeft de voorkeur om samen te werken als collectief, dus twaalf gemeenten. Echter wanneer de een gemeente of een deel van de gemeenten niet wil meedoen aan een samenwerking, dan is daar ruimte voor. We gaan uit van coalitions of the willing.

Verbinden

De VDG heeft de ambitie om mensen en inhoud aan elkaar te verbinden rondom collectieve of gemeentegrensoverschrijdende opgaven. Daarnaast is er de ambitie om de verbinding te leggen met andere partners die een rol spelen in het realiseren van deze opgaven. Onder hoofdstuk 5 is beschreven hoe hieraan invulling wordt gegeven in relatie tot de VNG en de provincie Drenthe.

Daarnaast heeft de VDG de ambitie om te komen tot een gezamenlijke lobbyagenda waarin op het vlak van lobby en belangenbehartiging verbinding wordt gezocht met elkaar om als collectief op te treden.

Bijlagen

Bijlage 1

Nadere invulling structuur, rollen, taken en functies

Bestuur

- Elke gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur. De gemeente kiest zelf wie zij afvaardigen. Dit kan een burgemeester, wethouder, griffier of gemeentesecretaris zijn.
- De kring van gemeentesecretarissen en kring van griffiers uit Drenthe mogen een bestuurslid afvaardigen;
- De algemene ledenvergadering kiest een voorzitter op voordracht van het bestuur;
- Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging;
- Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van een (strategische) agenda van de VDG;
- Elk bestuurslid heeft een rol en/of eigenaarschap binnen de VDG. Het bestuurslid is voorzitter van een portefeuillehoudersoverleg en/of aanjager van een specifieke opgave of thema;
- Het VNG bestuur fungeert als achterban voor het VNG bestuur en de VNG commissies; Bestuur en Veiligheid, Informatiesamenleving, Europa en Internationaal, Raadsleden en Griffiers, College van Arbeidszaken en College van dienstverleningzaken;
- Het VNG Bestuurslid uit Drenthe en commissieleden van voornoemde commissies dragen bij aan de agenda van het bestuur en worden door het bestuur ondersteunt in hun rol;
- Er wordt een lid van het college van gedeputeerde staten uitgenodigd deel te nemen aan de bestuursvergaderingen;
- Het bestuur wordt geadviseerd door de ambtelijk secretaris en een accounthoudersoverleg bestaande uit vertegenwoordigers uit elke gemeente in de vorm van functionarissen als directiesecretarissen, bestuur- of directieadviseurs etc.

Dagelijks bestuur

- Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, vice-voorzitter, secretaris-penningmeester en wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris;
- De voorzitter is boegbeeld van de vereniging en vertegenwoordigt de vereniging in Drenthe, regionaal en landelijk;
- Er is een gemeentesecretaris lid van het dagelijks bestuur;

Bestuurlijke overleggen

- Rondom verschillende portefeuilles worden bestuurlijke overleggen ingericht. Deze overleggen bieden een plek voor wethouders om elkaar te ontmoeten, van elkaar te leren, afspraken te maken en afstemming te zoeken en de verbinding te zoeken met de buitenwereld;
- In de bestuurlijke overleggen gaan we als collectief van gemeenten in gesprek, werken we samen, en zoeken we afstemming met de provincie over provinciale opgaven, beleid en uitvoering;
- Een lid van het College van Gedeputeerde Staten wordt uitgenodigd deel te nemen aan de bestuurlijke overleggen;
- Bestuurlijke overleggen worden per onderwerp twee tot vier keer per jaar georganiseerd;
- Een lid van het bestuur is voorzitter van het overleg, een lid van het bestuurlijk overleg is vice-voorzitter;

- Bestuurlijke overleggen worden voorbereid door een kerngroep bestaande uit drie ambtenaren, waaronder de ambtelijk voorzitter, en de bestuurlijk voorzitter;
- De bestuurlijk voorzitter zorgt voor een notulist;
- Het VNG commissielid wordt betrokken bij de inhoudelijke voorbereiding van het bestuurlijk overleg;
- Leden van de bestuurlijke overleggen worden eigenaar/trekker van een thema/onderwerp welke geagendeerd wordt in het overleg. Zij dragen zorg voor de voorbereiding, uitwerking of uitvoering van afgesproken thema's/onderwerpen en overgaven.

Kerngroep

- Elk bestuurlijk overleg heeft een kerngroep, bestaande uit drie ambtenaren uit het ambtelijk overleg, waaronder de ambtelijk voorzitter, aangevuld met de bestuurlijk voorzitter en het VNG commissielid;
- De kerngroep bereidt het bestuurlijk en het ambtelijk overleg voor en is verantwoordelijk voor de inhoudelijke vulling van de bijeenkomst;
- De ambtelijk voorzitter is afkomstig uit dezelfde gemeente als de bestuurlijk voorzitter;
- De ambtelijk voorzitter is ambtelijk aanjager en trekker van de portefeuille.

Ambtelijke overleggen

- De ambtelijk overleggen zijn de plek waar ambtenaren elkaar ontmoeten, kennis delen en ontwikkelen, afstemming zoeken en afspraken maken en de verbinding met de buitenwereld zoeken;
- Elke gemeente is vertegenwoordigd in het ambtelijk overleg en bepaalt zelf wie zij afvaardigt naar het ambtelijk overleg;
- Deelnemers van het ambtelijk overleg zijn ambtelijk eigenaar/trekker van onderwerpen en thema's en ondersteunen de bestuurlijke eigenaar/trekkers bij het uitvoeren van hun taak;
- Één van de leden van het ambtelijk overleg draagt zorg voor het maken van een verslag;
- In het ambtelijk overleg wordt gebruikt om in gesprek te gaan, samen te werken en afstemming te zoeken met de provincie over provinciale opgaven, beleid en uitvoering;
- Ambtenaren van de provincie worden uitgenodigd deel te nemen aan het ambtelijk overleg.

Sub-overleggen

- Voor de uitvoering van specifieke taken, het werken aan opgaven geformuleerd in de (strategische) agenda van de VDG, voor tijdelijke projecten etc. worden indien noodzakelijk sub-overleggen ingericht;
- Een sub-overleg wordt voorgezeten door een lid van het bestuurlijk overleg waaruit het sub-overleg ontstaat;
- Er wordt passende ambtelijke ondersteuning ingezet om de opdracht van het sub-overleg te kunnen vervullen.

VDG Bureau

- Het VDG bureau adviseert en faciliteert de vereniging bij het uitvoeren van haar taken;
- Het bureau verzorgt de faciliteiten, stukkenstroom en organisatie van de bijeenkomsten welke onder de vlag van de vereniging worden georganiseerd;
- Het bureau bestaat uit een ambtelijk secretaris een administratief-secretarieel medewerker;
- De ambtelijk secretaris is eerste adviseur van het bestuur van de vereniging en is ambtelijk verantwoordelijk voor het uitvoeren van de (strategische) agenda van de vereniging;
- De ambtelijk secretaris coördineert de werkzaamheden van de vereniging en het bureau;
- De ambtelijk secretaris is het ambtelijk boegbeeld van de vereniging en vertegenwoordigd de vereniging binnen en buiten de provincie;
- De administratief secretarieel medewerker ondersteunt de ambtelijk secretaris in zijn werk

Bijlage 2: Concept programma Portefeuille Gezondheid en Welzijn

Doel portefeuille	Ontmoeten, kennisdelen, samenwerken en verbinden
Bestuurlijk voorzitter	Karel Loohuis
Ambtelijk voorzitter	Toke Slaman (CMO Stamm)
Leden kerngroep	Henk Wind (De Wolden-Hoogeveen) , Afien Valkenburg (Emmen) Rita Overdiep (Assen)
VNG commissie	Zorg, Jeugd en Onderwijs
VNG commissielid	Bert Wienen (raadslid Assen)
Onderwerpen en thema's	<p><u>Drents Zorglandschap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeringsprogramma Drents Zorglandschap; <p><u>Ouderenzorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dementievriendelijk Drenthe; - Integrale Ouderenzorg; - Ouderenoverleg <p><u>GGZ keten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Personen Verward Gedrag, psycholance, spoedpoli; - Beschermd Wonen, maatschappelijke opvang; - Optimaal Leven; - OGGZ; - CVBP/ time-out voorziening; <p><u>Preventie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ZONmw projecten; - Preventieplan zorgtafel; - Drenthe Beweegt; - Shared Savings <p><u>Regiovisie zorg (provincie)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgtafel; - Ziekenhuiszorg. <p><u>Armoede</u></p> <p><u>Leefbaarheid en Krimp</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Leefbaarheidsmonitor; - Provinciale visie Leefbaarheid en Krimp incl uitvoeringsprogramma;
Bijeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> - 4 keer per jaar Portefeuillehoudersoverleg inclusief (dialoogtafel) Drents Zorglandschap - 6 keer per jaar ambtelijk overleg inclusief Drents Zorglandschap; - Themabijeenkomsten/kenniscafé's
Partners en overleggen (niet uitputtend)	<ul style="list-style-type: none"> - CMO Stamm; - Zilveren Kruis; - Provincie; - Ministerie VWS; - VNG; - GGD Drenthe; - Veiligheidsregio Drenthe; - ABO Jeugd; - Drenthe Beweegt;